

MILIJONE BREZPOSELNIH, PA NOBENE REDNE PODPORE

AMERIŠKO NARODNO BOGASTVO JE
CENJENO NA \$361,800,000.000

Vzlic zakladom blaga in zlata strada milijone delavcev in njihovih družin.—Dola za brezposerne v Angliji

V ameriških blagajnah je v veliki meri sodelujejo. Razmijljene in milijarde dolarjev, mere so jih prisilile. Ako bi bile dalekovidne in ne toliko pod vplivom kapitalističnih politikov, bi tudi v Zed. državah imeli dolo za brezposerne, kar jo ima Anglija, Nemčija, Francija in druge dežele, kjer so socialisti močan političen faktor.

Ameriško narodno bogastvo je cenjeno na \$361,800,000,000. Na vsakega prebivalca te dežele, neglede na starost, pride nekaj manj kot tri tisoč dolarjev. Ker teh tisočakov ostroma večina prebivalcev nima, je naravno, da so večinoma posest milijardarjev, milijonarjev ter manjših bogatašev, ki tvorijo le majhen odstotek prebivalstva.

Milijardar si ni sam prisluzil milijarde, pa če je še tako priden in sposoben. Spravili so mu jih skupaj delavci, ne on.

Cemu torej ne bi od tega, kar so delavci ustvarili, pripadalo nekaj njim kadar so ostareli in ne več sposobni za delo, in kadar so še sposobni za delo, pa ga ne morejo dobiti?

Anglija je v primeri z Zed. državami revna dežela. Okrog dva in pol milijona njenih delavcev je brez zasluka, katerim plačuje država dolo, to je, zavarovalninsko podporo v slučaju brezposelnosti.

Pošlo leto so dobili brezposelni delavci v Angliji \$389,500,000 "dole", torej 389 in pol milijona dolarjev redne podpore, katero ne dobivajo kot miloščino, nego kot dolo, katero jim je družba dolžna izplačevati, ali pa jim dati delo in zasluk.

Koliko "dole" dobivajo brezposelni delavci v Zed. državah? Konservativni računari in poznavalci razmer pravijo, da jih je najmanj 6 in pol milijona brez zasluka, mnogi že nad leti dni in več. Čemu jim najbogatejša dežela na svetu, ki se ponosa z največjimi zalogami blaga in zlata, odreka dolo?

Ameriški kapitalizem se s svojim časopisjem na vso moč upira propagandi za zavarovanje brezposelnih. Kolikor največ more, jo duši in v svojem časopisu večinoma ignorira. Socialistični stranki pa se je posrečilo organizirati posebne zvezze, katerih edina naloga je, delovati za sprejem zakonov, ki bi naložili državi, da mora brezposelnim delavcem plačevati redno podporo, da ne bodo odvisni samo od beračenja in od verskih ter drugih dobrodelnih akcij. Unije, ki so se včasi tej socialistični zahtevi ironično nasmihavale, danes

Vsek delavec v Angliji med 16. in 65. letom starosti, ki je brez zasluka in ne more dobiti dela, je upravičen do dole. Vsak teden izplača država povprečno nad trideset milijonov dolarjev dole. Koliko milijonov dobe brezposelni delavci v Zed. državah, ki so spravili skupaj veliko večja bogatstva, kakor pa angleški?

Vsek delavec v Angliji je po 65. letu starosti upravičen do pokojnine, ki mu jo plačuje država. Koliko plačujejo ostareli delavcem pokojnine Zedinjene države?

Ameriški kapitalizem se bo proti doli za brezposelne in proti starostni pokojnini vsled svojih interesov. Toda delavec je vendar več kakor kapitalistov, zato bi bilo lahko hanka uvesti postave, ki bi bile delavstvu v prid. Res je, toda ameriško delavstvo je naučeno glasovati za kandidate, katerim financirajo kampanjo kapitalistični interesi. Kandidati, katere podpira profitarski sistem, so po izvolitvi služniki privatnega kapitala, zato pa je v tej deželi tako težko prodrijeti s kako predlogo, ki bi bila ljudstvu v korist. Demokrati in republikanski kandidati vse obljubijo, ker bi drugače ne dobili glasov, v zbornicah pa delujejo za svoje gospodarje. Delavstvu dajejo samo drobtine.

Ali ne bi bilo bolj pametno, ako bi delavci ne metali svojih glasov proč demokratom in republikancem, nego bi jih dali socialistični stranki? Brezposelni bi dobivali dolo, kajti vojstev je dovolj, in stari delavci bi prejemali zasluzeno pokojnino.

Slaba investicija

Ameriška vojna ladija "North Dakota", katera je stala štiri milijone tri sto tisoč dolarjev, je vlada nedavno prodala na javni dražbi starijanju za \$87,206. Vlada se je je iznebila, ker ni bila več primerna za uporabo.

Socialistična stranka v Chicagu zmagala na sodišču

V pondeljek 30. marca je sodišče ugotovilo, da je volilni biro storil socialistični stranki krivico, ker je brisal njene kandidate z glasovnice. V Illinoisu delujejo socialisti kot stranka 30 let. Sklep volilnega odbora je sodišče razveljavilo.

SOCIALISTIČNI KANDIDATJE bodo na glasovnici tudi v torek 7. aprila. Glasujte za celotno socialistično listo. Sporočite o tej zmagi tudi drugim, in pridobite jih, da bodo svoje glasove oddali socialistični stranki.

TUDI V JEČAH ODLOČUJE VPLIV DOLARJA

Je je mnogo v deželi, grade pa vzlič temu vedno več novih in stare povečavajo. Razmere v njih za jetnike brez denarja in vpliva so neznošne. Vsek tega se prošla leta dogajajo v njih izgredi in upori, ki so stali že mnogo življenj. Več poslopij v obzidjih jetnišnic so ob takih prilikah uporni arrestantje začeli. Poslednji upori so se dogodili v Illinoiski državni jetnišnicni v Jolietu in Stateville, ki sta tu na sliki. Gornja slika prikazuje državno milico s strojnimi puškami, ki je zasedla ječo, da ukroti uporne jetnike. Spodaj na desni je jetniščni ravnatelj (warden) Frank Kness. Vzrok upora v tem kačkor v večini drugih slučajev te vrste so sledeči: Proračun določa, da se sme na vseh 50 jetnikov porabiti toliko in toliko za hrano. Uprava res porabi včasi že več, toda trenutno vstop gre nji in posredovalcem za graft. Posledica je, da dobre jetnike manj in pa veliko slabšo hrano, kakor jim jo določa proračun. V privilegijskih in olajšavah so upoštevani le jetniki, ki imajo koga, da jih zalaže z denarjem in daje podkupnine. Država ima tudi takozvani parole board, to je odbor, ki odločuje, katerega jetnika se naj oprosti in koga ne. Pa se dogaja, da izpušča največ kriminalce, ki so člani močnih "sindikatov" in imajo vsled tega za sabo korupcne člane legature, advokate in dolarje. Delavci in farmarji pa, ki so prišli v zapor za manjše prestopke, morajo ostati v ječi. Nič nima stotakov za podkupnine in nikogar z vplivom, ki se bi zavzel zanje. Stotine jetnikov obsođijo sodniki od enega leta zaporne kazni do smrti. Take sime odbor, ki odločuje o pomilostivah, oprostiti takoj po letu prestane kazni, ene izpusti celo prej, med tem ko morajo drugi ostati v zaporu mnogo let ali pa do konca svojih dni. Mnogi tistih, ki upravljajo ameriške ječe in izrekajo kazni, bi spadali v ječo, toda te niso bile zgrajene zanke in za bogataše.

Načrti socialistične stranke za pojačanje svojih aktivnosti

Priprave za milwaukee konferenco. — Propaganda za socialno zakonodajo. — Širjenje letakov, brošur in knjig. — Socialistična agitacija v južnih državah.

Eksekutiva socialistične stranke je na prošli seji, ki jo je imela v začetku meseca marca v Washingtonu, obravnavala o mnogih važnih problemih. Vitalno vprašanje zanje je, pojačanje organizacije. Vse njeni postojanke imajo nalogi organizirati kampanjo za pridobivanje novih članov. Se niholi v prošlih desetih letih ni bila prilika za zgraditev jakih socialističnih strank. Toda eksekutiva je poslednje mesece narasla v članstvu in v številu svojih postojank. Okrajne organizacije so začele obnavljati lokalna glasila.

Eksekutiva sklicuje na dne 19. junija strankino konferenco, ki se bo vrnila v Milwaukeeju. Zborovala bo tri, morda štiri dni. Vsaka državna organizacija ima pravico poslati enega delegata in poleg tega še na vsakih petdeset članov enega. Udeleži se jo vsa eksekutiva in mnogi drugi socialistični voditelji. Konferenca bo

razpravljalna o agitaciji, o aktivaciji za socialno zakonodajo v prid brezposelnih in starih delavcev, in o pripravah za prihodnjo nominacijsko konverencijo. Razen tega bo na dnevnom redu tudi vprašanje članarine, forma organizacije itd.

Eksekutiva apelira na socialistične okrajne organizacije, da ustane, ali pa pojačajo obstoječe zveze za akcije v prid brezposelnim delavcem. Treba je napraviti na mesta, okraje, države in zvezno vlado zadosten pritisik, da se bodo oblasti žurile vsaj nekaj storitv v podprtju teren drugi agitatorji. V Virginiji, Texasu in par drugih južnih državah ima stranka že nekaj jakih in zelo delavnih postojank.

Zelo je ovirana v agitaciji radi nezadostnih sredstev. Eksekutiva apelira na članstvo in somišljenike, da prispevajo v Socialism Forward Drive, ki ga zbir glavni urad v agitacijske namene. Želi dobiti najmanj \$50,000, kar ji omogoči storiti toliko agitacij-

NEMŠKO-AVSTRIJSKA CARNSKA UNIJA UZRJAVA EVROPU

Nemčija in Avstrija sta tajno sklenili carinsko unijo, ki znači, da postaneta v nji ena gospodarska enota. Ko je prišla pogodba na dan, je prva protestirala Čehoslovaška. Francija je proglašila opozicijo proti paktu in istotako več drugih dežel. Francija in njeni zavezniki se boje, da je odprava carinske meje med Nemčijo in Avstrijo prvi odločilni korak za združenje teh dveh dežel v eno državo. Francija je že v mirovni pogodbi z Avstrijo poskrbel za klavzulo, s katero se Avstrija zavezuje, da ne sprejme nobene zveze in nobene pogodbe, ki bi ogrožala njeno samostojnost. V Parizu trdijo, da je na podlagi te točke carinski pakt med Nemčijo in Avstrijo neustaven. Berlin odgovarja, da je bil sklenjen na podlagi programa, ki ga je podal svetu francoski zunanjini minister Briand v svoji propoziciji za stvoritev evropske unije. O paktu bo sklepala ali liga narodov, ali pa mednarodno razsodisč, če obvezja zahteva Francije in njihovih zaveznikov, predno ga bosta mogli Avstrija in Nemčija izvesti v praksi. Za nju bi bil velika gospodarska pridobitev.

ČETRT MILIJONA
BODO ZAPRAVILI
PO NEPOTREBNEM

Dejstva o graftu in korupciji v newyorkski mestni upravi dograna, vzlič temu silijo s preiskavami v namenu zavlačevanja.

Kadar se ob pojavi kakega škandala, v katerega so zapleteni visoki uradniki, začne počasno, birokratično pripravljanje za preiskovanje, ima to skoraj vselej namen s preiskavo stvar zavlačevati, da izgubi med ljudstvom zanimanje, in političarji na visokih in nižjih mestnih kradejo ljudske milijone dalje.

Legislatura države New York je določila pol milijona dolarjev za preiskave in to vsoto se lahko porabi za preiskovanje korupcije v upravi mesta New York. Preiskave so počasna stvar, trajala bo dolgo, in medtem bodo politiki demokratske-republikanske stranke že našli pot, da obrnejo ljudsko pozornost drugam in zakrijejo ali pa pobelijo svoje grehe. Ob enem potrošnji tudi denar, določen za "preiskave".

Zurich dobil socialistično upravo

Mesto Zurich v Švici, v katerem je sedež Delavske-socialistične internationale, je dobil pri zadnjih občinskih volitvah socialistično upravo. Izmed 125 članov mestnega sveta so jih dobili socialisti 63, razne buržavne stranke so jih dobiti 56, in komunisti 6.

Zlat studenec za advokate

Illinoiska legislatura je določila v proračunu \$854,000 generalnemu pravniku za njegove pravne izdatke in preiskave. Skoraj ves ta denar se porabi za plačo raznim advokatom kot nagrada za delo, katerega so storili za stranko, ki je na vladu.

KOMEDIJONT Z GLAVO "V PESKU"

Newyorski komedijont Izup Jimmy Walker rad posnema taktilno ptičja noja. Glave sicer na lutka v posek, nego v kurje perje, ker je manj trdo . . . Jimmy je demokrat, kar pomeni isto, kakor če bi bil republikanec, kajti med republikansko administracijo v Chicagu ter demokrato v New Yorku ni razlike. Oba sta korumpirani, in kakor v Chicagu, zahteva "javno mnenje" tudi v New Yorku "počiščenje". Ko je postal klic proti korupciji načrtni, ko so začeli razne organizacije priti tak tudi na guvernerje, da naj posreduje, je Jimmy odpel na zapad, da se zabava z Indijanci. Na sliki ga vidite, ko je bil nedavno v Palm Springs, Cal. Indijanci so mu posodili svojo "perjanico", in Jimmy se postavlja z njim. Vlečenje župansko plačo, najbrž dobi tudi kaj postrani, drugo njega ne briga. Maršikom v New Yorku je zdaj zelo žal, ker ni zadužil glasoval za Thomasom, toda premotili so jih bobni, gredla in cirkus, kot navadno v volilnih kampanjah, v katerih kapitalistični stranki razpolagata z stotisočaki.

Glasovi iz našega Gibanja

Udarjenost in fanatizem

Cleve'and, O. — Uredniški je politika republikanske stranke spravila v bedo, in s tega stališča sem ga kritiziral. Mar sem radi tega fanatik?

Toleranca je po nazorih urednika "E.", ako si vse, z vsemi in ničesar. Ako pa ima prepričanje, si fanatik! Pa nis to! Noben slovar tega tako ne definira.

Ako greš v petek opoldne v restavracijo, in vidiš tam nadušenega svobodomisleca, naroči golaš, da mu dokažeš svoje svobodomiselstvo. Ako pa je notri veren katoličan, naroči postno jed. V tem smislu meni pojmjuje urednik "E." toleranco. Ako greš zvečer v čitalnico, vzemi v roke Cankarjevo knjigo, da pokažeš drugim, da si kulturni človek in morda še socialist povrhu. V politiki bodi delavski priatelj, 4 tedne pred volitvami pa republikanec.

O čiščenju urednik "E." nima mnogo znanja, zato si je tudi izbral napačno stranko. Ako najdeš čisto zlato, se v ognju le raztopi, ne pa čisti. Zlatiskalci so dobivali v Alaski v raznih vodah, potokih ali v mlakah zlata, ki je bilo čisto, in dobivali so ga v Coloradu in drugod. Naslov članka v "E." je torej "iz reda".

Fakta niso podtikanja. To urednik "E." prav lahko ve. Kar sem pisal, so bila dejstva, pa če jih on tisočkrat označuje za podtikanja.

"Kaj hočemo — imamo ljudi, imamo pa tudi barbiče", je zapisal člankan.

Yep! Ampak Barbiču je v zadoščenje, da ni udarjen, ker ni pustil, da bi ga Enakopravnost "izobrazila".

Frank Barbič.

(Opomba. — S tem dopisom ne kritiziram onih, ki delajo pri akciji za brezposebnost, nego je odgovor na članek v Enakopravnosti, ki je bil posvečen moji malenkosti. — Ponatis listom dovoljen.)

Spartak je kriv!

Milwaukee, Wis. — Eden izmed glavnih pristašev "našega" geneta, mr. J. K. se je zopet poslužil stare cenevov taktike: svojo klico hoče oprati, krvivo pa napraviti Spartaku in "njegovi skupini", ki šteje baje samo en odstotek milwauških Slovencev.

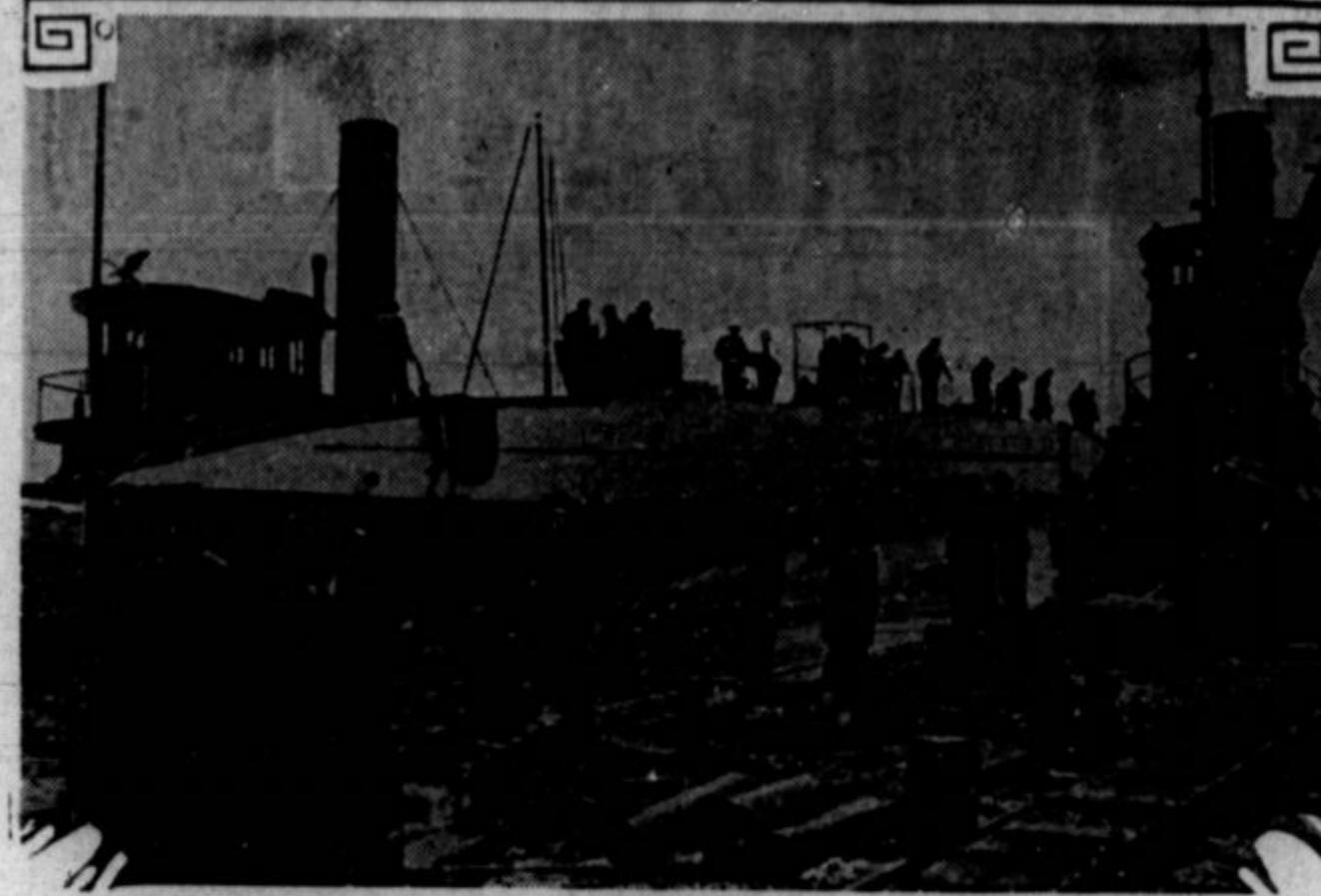
V pismu upravnemu Proletarcu piše med drugim: "Počnam mišljenje našega članstva — ogromna večina kojega se zaveda težkega položaja, v kojem se danes nahaja delavstvo. Tudi se zaveda naše članstvo, da izhod iz tega položaja zamore povspešiti moč na ekonomski in politični organizaciji delavstva".

Ako bi mr. K. hotel biti odkritosčen, bi priznal, da tvori dotični en odstotek milwauških Slovencev cenevova skupini. Zaslepil ga je cene s svojim žurnalom, kateremu je pohalo narodništvo edini evangelij. Dotični "odstotek", ki ga ima on v mislih, pa tvori tistih 1300 članov in članic "Slogi", kateri se niso udeležili glasovanja v prilog da bi cenev žurnal ostal glasilo, ali pa so glasovali proti. Pri društvu

Republikanska stranka je pogala kvíšku carine s trditvijo, da bo s tem varovala ameriškim delavcem visoke plače in delo. Rekli smo, da laže in nismo se motili. Ker ste vedeli resnico tudi vi, čemu podpirate stranko, ki je glavni politični stebri ameriškega kapitalizma?

List, ki pomaga sistemu, kateri povzroča brezposelnost, bodo ter soup and bread lines, nina moralne pravice organizirati kolekt za reveže, katere

S PODMORNICO NA SEVERNİ TEČAJ

Na sliki je podmorska ladja Nautilus, s katero misli Anglež Hubert Wilkins raziskoval polarse kraj ob severnem tečaju pod ledom. Površina teritorija je že precej znana, toda pod morjem, ki ga pokriva večni led, bo to prva plovba. Ladja je zgrajena naloč v ta namen, da bo lahko plula tudi pod debelim ledenskim stropom. Slikana je bila, ko je zapustila pristan v Camdenu, N. J., proti New Yorku.

Sloga št. 1. v čigar imenu piše, ki šteje okrog 350 članov, se je udeležilo glasovanja 83 članov izmed katerih jih je kakih 60 glasovalo za cenevovo glasilo.

In dotičnim 60 članom se ima društvo zahvaliti, da je odstopilo od njega kakih sto članov, kateri so si ustavili novo društvo "Bled".

Odstopili so, ker jim je Cenev 1 odstotek zagrenil življenje v društvu. Dotični odstotek se je norčeval iz vsakega, ki je na seji spregovoril besedo delavec ali delavski interesi. Ker je bila ogromna večina članstva razočarana zaradi neprestanih preprirov in se ni udeleževala sej, je bilo moč, da se je že lansko leto, ko še Spartakov "odstotek" ni odstopil, preprečilo od cenevov odstopka naročno majske izdaje Proletarca in Druž. kodeljaria.

Sedaj piše K., "da se ogromna večina članstva zaveda težkega položaja in potrebe delavske organizacije." Zavedajo se tega — toda boroj pa se za glasilo, katerega urednik in lastnik je v uredniškem članku napisal, da je DELAVSKO GIBANJE LAJANJE V LUNO. Vsled tega nazora on ni hotel podpisati pogodbe, katero mu je v smislu konvenčnih sklepov predložil glavni odbor. Vzrok je dolobba, da mora glasilo pisati v smislu načelne izjave in SPREJETIH RESOLUCIJ, s katerimi J. P. Z. S. priznava socialistična načela. Na konvenciji je odkrito izjavil in to pred vsemi delegati, DA TE TOČKE NE MORE SPREJETI.

Boroj se za glasilo nadalje, ako ravno zahteva lastnik in urednik, da se iz dotične pogodbe zbrise točka, ki določa glavni odbor pravico, ustaviti glasilo, ako ne izpolnjuje postavki v pogodbi. Po nazorih teh modrijanov je pravilno, da urednik gласila diktira glavni odbor in članstvu svoje politične ali gospodarske smernice, ne pa, da vrši od njih določene dolnosti.

K. trdi nadalje, da se je

v Proletarju blatio in zasmehovalo članstvo, lagalo in škodovalo "našim narodnostnim in drugim ustanovam". — Mr. K. naj zbere dotični material iz teh dopisov ali člankov in do kaže, da je to resnica: Proletarci pa gotovo rad vse to priobčil. Ako stori to, mu zagotovim, da bodo čitatelji imeli priliko zasledovati zanimivo razpravo in da bo končno izginil v naselbini tudi še ostali bori cenevov odstotek s cenevom vred, naselbina pa bo zo pot uživala prejšnji mir in složnost.

Proletarci je pisal resnico, ker je Spartak samo resnico poročal; kdo misli drugače, naj dokaže. Ko je cene kričal, da se more pričeti z gradnjom temelja Slovenskega doma, je Spartak priobčil v Prosjeti in Proletarci dopise, v katerih je svaril pred takim prenagljenim korakom in to, prvič, ker bi bila to v danih razmerah in okolčinah blaznost, drugič pa, ker je bilo vsakemu jasno že takrat, ako le rabi svoj razum, da se bliža deželi gospodarska kriza, ki bo imela zelo težke posledice. Za vse to je žel Spartak zasmehovanje od tistih ljudi, katerim je "narod vedno pri srcu". Danes seveda je vsakemu jasno, kaj bi pomenilo za naselbino in za "ljubi narod", aki bi se cenevove ideje uresničile.

O interesih naroda govorite — Interesi naroda so danes istovetni z interesu svetovnega proletariata in ti interesi so: KRUH, DELO, PRAVICE in POLITIČNA MOČ. To si zapomnite. Pojdite k vragu z vašimi takozvanimi narodnimi ideali — zavedni delavci smo jih bili sili že pod Habsburžani in sili so jih pod Karagjorgjeviči. Narodne zastave, svetinje, banderi, bajoneti, suženjstvo in proleterstvo, to so posledice "idealov" vseh tistih, katerim naj bi bil ljubi narod molzna krava.

"Spartakova klica" tvori v naši naselbini po začrtiju mr. K. 1 odstotek, toda ta bori odstotek je povzročil, da je cenevemu žurnalu ostalo še borih 300 naročnikov, da so mu obrnila hrbit razen treh ali štirih vsa jugoslovanska društva in da se je, od kar nas "vodi" cene, pomnožilo število naročnikov Proletarca in Prosjeti in da najmanj 40 odstotkov in da je sicer klub podvojil število članstva. Dotični odstotek je poln živilenske sile in ta sila narašča ter bo naraščala tako dolgo, dokler ne bo zaprla sape raznim narodnim odrešenikom iz cenevovega tabora.

Spartak.

njaščvo, stanovanja za reveže v brlogih in kletih, ali pa v azilih, ki so polni mrčesa, medtem ko se bodo bogastva bogatašev debejili dalje. Samo človek, ki gre okrog po stanovanjih v tem milijonskem mestu, ve, kako zelo je prizadela depresija tisoče in tisoče delavev. Mnogo naših rojakov živi v skrajni bedi. Veliko je obupanih in so začeli izgubljati nado na izboljšanje. Strašanje jim je zlomilo voljo in vero v svojo bodočnost.

Eni so imeli prihranke, ki pojemajo. Zadolžujejo se na svoje hiše in tarejo jih skrbi, kje bo za davke. Mnogi, ki imajo hiše že od prej zakopane v dolgu, premišljajo, kje dobiti zaščitnik, da si prisražajo za odplačevanje. Jamranja je nič koliko. Delavskemu agitatorju je vsa taka otvorenja in — razumljiva. Žal, da ni tako razumljiva mnogim izmed onih, ki trpe. Se vedno si eni obetajo rešitve od republikancev in demokratov. V svojih nadah bodo prevarani, kadar vselej poprej. Delavskoga lista se branijo. Preje, dokler so imeli delo, so rabili kopoj izgovorov, da so se ga izbrili, zdaj se sklicujejo na krizo. Vidiš pa, da dobivajo in čitajo liste, ki so delavskim interesom sovražni. Ni čudno, ako nimajo takih delavcev nobene razredne zavesti, razen da v stiski "modrujejo" da bi bilo treba vse kapitaliste pobiti.

Program za klubovo prvomajsko slavnost je v glavnem sestavljen in se bo pričelo z vajami. Vršila se bo 1. maja v dvorani SNPJ. Koncert pevskega zbora "Sava" se vrši v nedeljo 26. aprila v dvorani SNPJ. Program bo zadovoljil vsakega udeleženca. Na člane kluba in zboru apeliramo, da razpečajo čim več vstopnic v predprodaji.

Na prošli redni seji dne 27. marca se vršila obširna razprava o vprašanju nakupa poslopja za urade Proletarca, JSZ. in kluba št. 1. Vzele so se v pretres vse dobre kot slabe strani tega vprašanja. Vsota, ki jo imamo v stavbinskem fondu, ni še tolikšna, da se bi mogli brezkrbno podati v nakup, toda klub je sklenil, da naj se kaj primerrega čimprej kupi, ker je članstvo uverjeno, da bo z vztrajnostjo zmagal tu di to breme.

Klub je skupno s češkimi srodrugi sklical ljudski shod, ki se je vršil v sredo 25. marca v dvorani SNPJ. Glavni govornik je bil slovenski socialistični orator Frank Crosswaith. Nikomur, ki ga je poslušal, ni bilo žal, da je prišel na shod. Govorila sta tudi socialistični kandidat za župana John Collins ter Clarence Senior, ki je kandidat za mestnega klerka. V češkem jeziku je govoril s. Miniberger. — P. O.

Članstvu kluba št. 1 JSZ.

Chicago, Ill. — Vljudno natanjam članom kluba štev. 1 J. S. Z., da je moj novi naslov 3204 S. Karlov Ave. Naslovite vsa pisma tikajoča se kluba na naslov! —

Peter Bernik, tajnik.

DELAVCI, VSI NA VOLIŠČE! Dolžnost vsakega delavca v Chicagu je, da v tork 7. aprila odda svoj glas kandidatom socialistične stranke in s tem za svoje pravice.

Majska izdaja "Proletarca"

Izide kot običajno v povečani obliki, bo tiskana na boljšem papirju ter bo imela bogato vsebino.

V nji bodo članki o problemu brezposelnosti, starostni pokojnini, o bodočnosti naših podpornih organizacij, o naših kulturnih društvih, delavskem gibanju med ameriškimi Jugoslovani itd. Kot običajno, bodo v nji zastopani razni tukajšnji in starokrajski sotrudniki. Cene tej izdaji so sledeče:

Posemezen iztis	\$.15	100 iztisov	\$ 12.80
10 iztisov	1.40	250 iztisov	32.00
25 iztisov	3.50	500 iztisov	50.00
50 iztisov	6.90	1000 iztisov	95.00

Kdor prijateljev tega lista želi imeti v nji pozdravni oglas, je cena \$1 za vsak palec prostora v širini ene kolone. Ta cena velja samo za pozdravne oglase. Prosimo, priporočite trgovcem in drugim, pri katerih nabavljate potrebčine, da pošljete oglase v majske številko. Za pojasnila pište upravnosti.

Sodruži in somišljeniki, poskrbite, da pride prvomajsko številko Proletarca, ki je manifestacijski izraz zavednega delavstva, v čimvečjem številu med slovensko ter drugo jugoslovansko ljudstvo.

KLUBOM IN DRUŠTVOM

ALI želite svojim priredbam čimveč moralnega in gmotnega uspeha?

OGLAŠAJTE JIH V PROLETARCU!

Kdo so konzulovi agentje?

Na seji Jugoslovanskega delavskega sveta dne 21. februarja 1931, na kateri se je ukrepalo o združeni akciji jugoslovanskega delavstva proti konzulski zavajalni in fašistični propagandi, je bil razen Leo Bruceja zelo razborit Fr. Pečnik, ki sta vodila obstrukcijsko taktno. Fr. Pečnik je vpil, da ima on v rokah dokaze, da sem bil pri jugoslovenskemu konzulu v Chicagu, keremu sem odobravil diktaturo in jo hvalil na vse pretege.

Zborovalci, ki me poznajo, so seveda razumeli, da se gre za zelo nerodno toda zlobno potezo proti meni. Ako bi bil jaz obožvalec diktature v Jugoslaviji in Kolumbatovičeve propagande, mar bi me šel konzul tožiti Franku Pečniku in mu dal celo pisano poročilo? Jasno je torej, da so konzulovi prijatelji to storili zato, ker jaz nisem pristaš diktature in ne fašistične propagande jugoslovanskega kraljevštva v Chicagu.

Na februarški seji dr. št. 39 SNPJ., v katerem sem član, nisem bil navzoč radi odsohtnosti iz mesta. Pravili so mi, da sta me na nji "zelo krtačila" Pečnik in Bruce in tudi tam kazala Kolumbatovičeve "dokumente", kako sem ves "vnet" za monarhistično diktaturo v Jugoslaviji.

Se nekaj je dobro, da si počlikemo v spomin, da bo slika bližji jasna. Klub št. 1 JSZ. je imel dvorano ČSPS. najeto za svojo priredbo dne 25. jan. Ljudje okoli Svobode pa za teden dni prej. Potem pa so nalač spremnili svoj datum na isti dan kot se je vršila klubova priredba ter imeli svoj "jugoslovenski dan" v dvorani SNPJ., na katerem je bil konzul Kolumbatovič glavni govornik, njegova soprga pa je imela par deklamacij.

Jaz se ne bi na vse to oziral, so pa nekatere stvari, ki so tesno zvezane s predmetom, o katerem pišem. Npr.: Frank Bostič je na omenjeni priredbi prodajal vstopnice, kot je sam priznal, toda imel je pogum trdit, da ni videl konzula na njihovi priredbi. Isto je trdil Bruce na marčni seji dr. št. 39 SNPJ. V odboru za njihovo priredbo sta bila med drugimi Pečnik in Bruce; v programu so imeli označenega konzula Kolumbatoviča in njegovo soprog; njihov list piše, kako "lepo" je govoril na njihovi proslavi. Vse to sem jim citiral iz njihovega programa in njih lista. Pozival sem jih, naj navedejo vsaj eno besedo, ki bi jo jaz kedaj izgovoril v prilog konzula ali jugoslovenske diktature. Pred nekaj leti, ko je bilo v ospredju vprašanje pošiljanja posmrtnih dedičem v starosti domovini od strani SNPJ. skozi Zadružno banko, sta bila ravno Pečnik in Bruce najbolj

iskrčava proti "gnili in korumpirani" Jugoslaviji (tedaj še ni imela diktature), zdaj pa vabijo zastopnika diktatorskega režima na svoje priredebe za glavnega govornika. Pa imajo pogum metati blato na me, da sem jaz "konzulov agent", oni pa seveda največji borci proti njemu.

Jaz se na napade L. Bruceja in Fr. Pečnika ne bi oziral, toda zdaj gre okrog glas, da se je Frank Bostič skliceval na seji društva "Slavija" dne 13. marca na Vincenc Cainkarja; po njegovem zatrjevanju seji, kakor so mi pripovedovali prisotni člani, je dobil tako poročilo od konzula Cainkarja, in Cainkar se je baje potem pred Bostičem, Pečnikom in ne vem pred kom še zgražal nad mojim "priznavanjem" diktature. Kdor poza razmere in naše jude v Chicagu, mu na to ni treba ničesar pojasnjevati. Tudi notorični A. Kobal spušča svoje pšice v svojem mesečniku proti meni. Vsi ti skupaj so se potem takem zarekli, da me napravijo za konzulovega oboževalca in za pristaš Živkovčeve diktature, dasi nisem bil na eni kraljevaški priredbi, ne spadam ne v krog "Svobode", ne v Jugoslovenski klub, niti h kaki drugi skupini, ki služi fašizmu agentov jugoslovenske reakcije. Ali morejo dotičniki, ki so začeli name metati blato, trditi isto o sebi?

Vsa leta sem aktiven v organizaciji, katera se bori proti nazadnjastvu in hlapčevstvu, kakršnega uče kraljevaški agentje in njihovi zavedni pristaši. Moje dolgoletno delo je dokaz za to trditev.

Ampak kaj je pravzaprav na stvari, bo vprašal čitatelj. Kot znano, je Proletarac edini slovenski ameriški list, ki je v Jugoslaviji prepovedan. Aprilansko leto ga je jugoslovenska pošta čisto zabranila in notranje ministrstvo je z uradnim odlokom v svojem tisku sporočilo, da je Proletarac zabranjen v Jugoslaviji, ker je pre "konzulov", kakor me hocojo zdaj na konzulovo prizadevanje prikazati njegovi prijatelji, mar ne mislite, da bi nam konzul napravil uslužbo in bti sporočil svoji vladni v Belgrad, da smo mi "dobri ljudje", in da naj Proletarcu pusti nemoteno v Jugoslavijo? Toda tega ni storil, ker pač ve, da se Proletarac ne bo spremenil njemu na ljubo ali krajlj in vladni generala Živkovča na ljubo.

Jaz imam to prokleto srečo, da nasprotniki nočejo govoriti po pravici o meni. Pred leti so začeli v Minnesoti z govorico, da delavce prodajam (saj se reveži povsod sami zadosti prodajajo), in zdaj me konzulovi agentje in njegovi intimni pristaši skušajo prikazati, da sem jaz konzulov agent.

Cemu pa me potem v kraljevaških listih napadajo? In čemu hvalijo tiste, ki so hoteli napraviti na zastopnike na omenjeni seji vtis, da sem jaz odobraval diktaturo v Jugoslaviji in kaj vem kaj še vse. Ko sem bil pri njemu po omenjenem opravku, sva bila sama. Ker ni imel "prič", je torej sam instruiral svoje prijatelje, na kakšen način naj se podajo v boj proti meni. To ni prvi napad, in ne zadnji, kajti jaz mislim se dolgo delata za program in ideale, kakršne zastopa socialistično gibanje. Ostanem jim zvest do konca.

Charles Pogorelec.

Obrambni sklad klubove

"Zarje"

VIII. izkaz.

Cleveland, O. Vesela družba \$1.50; po \$1: Fr. Kukanja, Joa. Milich, Paulina Brimšek, Frances Berkitz, J. Centa in Mr. in Mrs. Siskovich; Miss Matičič, 75c; Jennie Marolt, 50c, skupaj \$8.75.

Oglesby, Ill. Klub št. 3 JSZ. \$3.00.

Farrell, Pa. Dr. št. 262 SNPJ. \$2.00.

Chicago, Ill. Pioneer Lodge No. 559 SNPJ. \$2.00.

Skupaj v tem izkazu \$15.75, projekčni izkaz \$877.22, skupaj \$992.97, pomota preveden navedeno v projekčnih izkazih \$9.00, pravilna vstopna skupna pripravkov je \$883.97.

Anton Zornik

HERMINIE, PA.
Trgovina z molinom blagom.
Podi in pralni stroji nača posebnost.

Tel. Herminie 2221.

John Metelko, O. D.

Pričetemo oči in določimo očala

6417 St. Clair Ave.,

CLEVELAND, O.

VINKO ARBANAS

1320 W. 18th St., Chicago, Ill.

Tel. Canal 4840.

SLOVENSKO-HRVATSKA

TRGOVINA CVELTIC.

Sveže cvetilice za pleso, svadbe,

pogrebne itd.

od 9. do 10. dopoldan ob torkih, četrtekih in sobotah.

Dr. Otis M. Walter

ZDRAVNIK IN KIRURG

4002 West 26th Street,

CHICAGO, ILL.

V uradu od 1 do 6. popoldne,

v tork, četrtek in petek od

1. pop. do 8. zvečer.

Tel. LAWNDALE 4872.

V FRANCES WILLARD

BOLNJIŠNICI

od 9. do 10. dopoldan ob torkih,

četrtekih in sobotah.

Prva Jugoslovanska

restauracija

DOMAČA KUHINJA

Otto and Jerry

Miškovsky,

lastnika.

4047 W. 26th Street

Se priporeda Slovencem v poset

Obtoženi "menjševiki" na obravnavi

V Moskvi se je nedavno zavrlila druga obravnavna proti sabotažni in drugi (obtoženci so na tej sliki), pa takovani "menjševiki", ali prisotni, da jim ne uide nobena beseda, izgovorjena na obravnavi. Imeli so vsemi važne pozicije v vladli ali pa v sovjetskih gospodarskih ustanovah. Svojkrivo kvrdijo se razdeljajo in baje zelo navdušeno prisinali ter obizvali prestopke. Zdaj mnogi v Evropi in tudi v Ameriki zatrjujejo, da je bila ta obravnavna le farsa, prijetrena v namenu, da se diskreditira delovanje ruskih socialistov in inozemstvu, katera so obtoženci dolžni zaravnati zvez. Pri tem so napadali tudi socialistično internacionalno. Ta je poslala vladu v Moskvi dolgo protestno noto, v kateri navaja dokaze, ki izjave priči in obtožencev temeljito pobijajo.

Nepolitičari gazi- jo v politiki

Chicago, Ill. — V Chicagu se bije vroča kampanja radi vprašanja, kdo naj bo bodoči župan.

Kandidat je Cermak, demokrat, Thompson za republikance in Collions za socialistike. Obe stranki sta spo-razumno napravile pritisak na volilni odbor, da naj ne pusti na glasovnico nobeni drugi stranki. Socialisti so stvar vsled tega tirali na sodišče in šele 30. marca je bilo odločeno.

Na programu je bilo beleženo, da zapoje pesem "Poljske rože" slov zbor "Lira", ki pa ni nastopil. Pela pa je Slovenka Harriet Wensel, v plesala Elsie Wensel. Boksarski pri- zor sta priredila dečka Leroy Bash in John Holmoka. Po tem programu in govorih je sledila plema zabava, na kateri je igral Integrity orkester.

Tudi jugoslovenski nepolitičari so v tej kampanji zelo aktivni. Nastalo je več raznih "jugoslovenskih demokratskih klubov" in tudi nekaj republičnih. Prirejajo shode in zabave. Demokratje in republikanci imajo obilne kampanjske fonde in lahko plačajo.

En tak shod pod firmo "jugoslovenskega demokratskega kluba" se je vršil v nedeljo zvečer 29. marca v dvorani SNPJ. Pred vhodom v dvorano so pred več dnevi obesili napisi, na katerem je bil z velikimi črkami zapisan demokratski županski kandidat in ob enem pojasnjeno, da je v tem poslopu glavni stan jugoslovenskega demokratskega kluba. Tako je poslopu SNPJ. postalno ne samo glavni urad jednote, nego tudi "headquarter" jugoslovenskega kluba demokratske stranke! Bržkone so kdo v glavnem uradu s to konkurenco za delitev urada ni strinjal, kajti videl sem, da so na napisu dobitno vrsto o "hedkvodu" po nekje prečrtali.

Udeležba na shodu je bila dobra. Prišli so večinoma Čehi, misle, da bodo slišali Cermaka, ki je bil oglašan za glavnego demokratskega kluba. Tako je poslopu SNPJ. postalno ne samo glavni urad jednote, nego tudi "headquarter" jugoslovenskega kluba demokratske stranke! Bržkone so kdo v glavnem uradu s to konkurenco za delitev urada ni strinjal, kajti videl sem, da so na napisu dobitno vrsto o "hedkvodu" po nekje prečrtali.

Udeležba na shodu je bila dobra. Prišli so večinoma Čehi, misle, da bodo slišali Cermaka, ki je bil oglašan za glavnego demokratskega kluba. Tako je poslopu SNPJ. postalno ne samo glavni urad jednote, nego tudi "headquarter" jugoslovenskega kluba demokratske stranke! Bržkone so kdo v glavnem uradu s to konkurenco za delitev urada ni strinjal, kajti videl sem, da so na napisu dobitno vrsto o "hedkvodu" po nekje prečrtali.

Udeležba na shodu je bila dobra. Prišli so večinoma Čehi, misle, da bodo slišali Cermaka, ki je bil oglašan za glavnego demokratskega kluba. Tako je poslopu SNPJ. postalno ne samo glavni urad jednote, nego tudi "headquarter" jugoslovenskega kluba demokratske stranke! Bržkone so kdo v glavnem uradu s to konkurenco za delitev urada ni strinjal, kajti videl sem, da so na napisu dobitno vrsto o "hedkvodu" po nekje prečrtali.

Udeležba na shodu je bila dobra. Prišli so večinoma Čehi, misle, da bodo slišali Cermaka, ki je bil oglašan za glavnego demokratskega kluba. Tako je poslopu SNPJ. postalno ne samo glavni urad jednote, nego tudi "headquarter" jugoslovenskega kluba demokratske stranke! Bržkone so kdo v glavnem uradu s to konkurenco za delitev urada ni strinjal, kajti videl sem, da so na napisu dobitno vrsto o "hedkvodu" po nekje prečrtali.

Udeležba na shodu je bila dobra. Prišli so večinoma Čehi, misle, da bodo slišali Cermaka, ki je bil oglašan za glavnego demokratskega kluba. Tako je poslopu SNPJ. postalno ne samo glavni urad jednote, nego tudi "headquarter" jugoslovenskega kluba demokratske stranke! Bržkone so kdo v glavnem uradu s to konkurenco za delitev urada ni strinjal, kajti videl sem, da so na napisu dobitno vrsto o "hedkvodu" po nekje prečrtali.

Udeležba na shodu je bila dobra. Prišli so večinoma Čehi, misle, da bodo slišali Cermaka, ki je bil oglašan za glavnego demokratskega kluba. Tako je poslopu SNPJ. postalno ne samo glavni urad jednote, nego tudi "headquarter" jugoslovenskega kluba demokratske stranke! Bržkone so kdo v glavnem uradu s to konkurenco za delitev urada ni strinjal, kajti videl sem, da so na napisu dobitno vrsto o "hedkvodu" po nekje prečrtali.

Udeležba na shodu je bila dobra. Prišli so večinoma Čehi, misle, da bodo slišali Cermaka, ki je bil oglašan za glavnego demokratskega kluba. Tako je poslopu SNPJ. postalno ne samo glavni urad jednote, nego tudi "headquarter" jugoslovenskega kluba demokratske stranke! Bržkone so kdo v glavnem uradu s to konkurenco za delitev urada ni strinjal, kajti videl sem, da so na napisu dobitno vrsto o "hedkvodu" po nekje prečrtali.

Udeležba na shodu je bila dobra. Prišli so večinoma Čehi, misle, da bodo slišali Cermaka, ki je bil oglašan za glavnego demokratskega kluba. Tako je poslopu SNPJ. postalno ne samo glavni urad jednote, nego tudi "headquarter" jugoslovenskega kluba demokratske stranke! Bržkone so kdo v glavnem uradu s to konkurenco za delitev urada ni strinjal, kajti videl sem, da so na napisu dobitno vrsto o "hedkvodu" po nekje prečrtali.

Udeležba na shodu je bila dobra. Prišli so večinoma Čehi, misle, da bodo slišali Cermaka, ki je bil oglašan za glavnego demokratskega kluba. Tako je poslopu SNPJ. postalno ne samo glavni urad jednote, nego tudi "headquarter" jugoslovenskega kluba demokratske stranke! Bržkone so kdo v glavnem uradu s to konkurenco za delitev urada ni strinjal, kajti videl sem, da so na napisu dobitno vrsto o "hedkvodu" po nekje prečrtali.

Udeležba na shodu je bila dobra. Prišli so večinoma Čehi, misle, da bodo slišali Cermaka, ki je bil oglašan za glavnego demokratskega kluba. Tako je poslopu SNPJ. postalno ne samo glavni urad jednote, nego tudi "headquarter" jugoslovenskega kluba demokratske str

MAKSIM GORKI:

POVEST O ZLOČINU

(Nadaljevanje.)

Ah, da bi se le posrečilo! je globoko zastokal Vanjuška.

— Se bo, boš videl! mu je zavedno zagovavljal Salakin.

— Bog daj! Oj, če se posreči... Boga mi, nikoli več ne bi kaj takšnega poskušal!

Slabo sta bila oblečena in sta zaradi mraza hitro hodila. Salakin je imel na sebi svojo preluknjano žensko jopicu, namesto škorenje je nosil velike galoše, na glavi pa je imel staro vojaško kape. Vanjuška, ki je svoj kaftan zastavil, je nosil rjavu suknjeno jopo, čije desni rokav je bil bogosigavedi zakaj črn. S svojimi suknjenimi copatami in strgano čepico, potem z vrvjo, s katero je bil prepasan, je bil bolj podoben propalemu delavcu kakor kmetu.

Dan poprej se je posrečilo Salakino zmakti nekje bakreno ponev in star likalnik. Oboje je prodal na starini za osmedeset kopjk. V žepu je imel še pol rublja.

— Če nas dojdijo kake sani bi bilo zelo dobro! je dejal Salakin. Drugače bo težko priti še danes na cilj. Dobrih štirideset vrst je! Voznik dava za vsakega petaco, če naju naloži...

Sneg se je nabiral na njunih pokrivalih, drsel po licu, lezel jima v oči, grmadil bele epotele na rameni in se na debelo oprijemal podplato. Okoli njiju in nad njima se je vse vrlelo kakor bela kaša in ničesar nista mogla videti pred seboj. Vanjuška je hodil molče in s povešeno glavo kakor staro klijuse, ki ga peljejo k mesarju, živahn in zgornji Salakin pa se je oziral na vse strani ter klejet kar venomer.

— Koliko sva že prehodila? Koliko poti še imava pred seboj? Tega ne utegneš vedeti. Prekleti sneg! Hej, pa je le dobro, da sneži! Sledove zabriše! Da bi le močno snežilo! Ogenj zanetiti pa pri takem vremenu ne bo preveč enostavno... Vidiš, tu lahko spoznaš, da ni nič na svetu, kar bi bilo za vse prav.

Snežinke so postajale manjše. Nič več niso padale počasi in naravnost, temveč so se pričele vrteći po zraku in so padale bolj na gosto. Naenkrat se je pojavila pred njima ob strani ceste hiša, ki je bila navidez dočela potlačena od ogromne teže snega na strehi.

— To je Fokinovo posestvo, je dejal Salakin. Ah, stopiva v krčmo in popijva kozarcék!

— To vsekakor storival je pritrdil Vanjuška, ki je bil ves trd od mraza.

Pred krčmo sta stala dva, v dvoje tovornih sani vprežena konja. Bila sta majhna in grivasta. S svojimi mehkimi očmi sta turbovno zrla predse. Od časa do časa sta požmrknila in otresla sneg s trepalcic. Krni obeh sank sta bili obloženi s črnim prahom.

— Aha, ogljar! je uganil Salakin. No, pa če ima isto pot...

V krčmi je sedel za mizo, ki je bila poleg okna, mladenič in je pil pivo. Imeli je dolg konicast nos in suh, od oglja črn obraz. Ogljar je sedel prešerno nazaj naslonjen, no je imel stegnjeni pod mizo in je pil v malih požirkih. Ko je spil, ga je popadel kašelj in pobrizgal se je s pijačo od vrha do tal.

Vanjuška je stopil k pregraji, zil vase kozarc dobro dñečega in trpkega žganja ter je z mežikanjem opozarjal Salakina na ogljarja.

— Ali pelješ v mesto, sosed? je vprašal Salakin, stopivši k ogljarju.

Ta ga je pogledal in odgovoril mrko:

— S praznimi sami se ne vozi v mesto!

— Torej prihajaš iz mesta?

— Pa kaj te prav za prav to briga?

— Eh, s prijateljem sva namenjena v Borisovo... Najeli so naju za sirarja... Isto pot imas — vzemi naju s seboj!

Ogljar je ogledoval Salakina, potem Vanjuško, si natočil poln kozarc in odgovoril, potem ko je s prsti polovil koščke zamaška:

— Ne, nikakor ne!

— Ah, vzemi naju, prijatelj! Dava ti vsak petaco!

— Ne potrebujem, je odgovoril ogljar, da bi pogledal Salakin.

— Za božjo voljo, vzemi naju! je prosil Vanjuška ves v skrbih.

Ogljar ga je pogledal, namršil obrvi in tresal z glavo.

— Ah, kakšen si! je vzkliknil Salakin. Ali ti je res vseen? Dolgo pot še imava in trudna sva... Najina oblike pa — tak, poglej naju no, kakšna sva!

— Zakaj se pa nista bolj toplo oblekla? je dejal ogljar in se posmehljivo zarežal.

— Ce pa nimava ničesar! se je vsiljeval Vanjuška. Poglej naju vendar, kaj ne vidiš, da sva dva uboga vraga?

— Zakaj pa sta uboga? je vprašal ogljar ravnočno in zopet popil malo piva.

Prijatelja sta se spogledala in obmolknila. Odkrita sta stala pred ogljarjem. Tedaj je pričela starca krčmarica:

— Ne bodi no tak, Nikolaj! Saj jih lahko naložiš. Konja ti sicer zastonj tečeta... Ta dva pa sta ti pripravljena dati vsak po eno petaco. Naj ti dasta denar naprej in vzemi jih v božjem imenu!

Ogljar je znova pričel opazovati obo prijatelja, vsakega posebej. Potem je vzdihnil in dejal:

— Vsak deset!

— Dobro, dobro! je zaklical Salakin in zamahnil z roko. Na, in dobro naj ti teknej!

— Pa si le dobro oglej denar! je svetovala krčmarica.

Ogljar je vrgel dvajsetačo na mizo, prisluhnil žvenku, potem je vgriznil vanjo še z zobmi, šel k pregraji, vrgel zopet denar ob les in zaklical:

— Plačan!

— Pes! je šepnil Salakin Vanjuški.

— Ti se usedi v prazne sani, je ukazoval ogljar Vanjuški, potem ko je dobil od krčmarice drobiž, ti pa se usedeš k meni!

— Dobro! je odgovoril Salakin. Toda, ali bi ne mogla biti oba skupaj?

— Zakaj hočeta biti oba skupaj? je vprašal ogljar nezaupno.

— Bolj toplo bi bilo!

— Tako! Tako!, se je poroglivo zasmehal ogljar. Nak, tako bo, kakor sem rekel. Veš, če pa bi jo hotel tvoj prijatelj popihati s konjem, jo dobis s tem žezelem pa betici... in te bom zvezgal... in —

Ne da bi končal, se je zakrohotal, potem pa ga je popadel kašelj in kréhal je dolgo časa.

VI.

Peljali so se že pet vrat, ko je ogljar vendarle spregovoril:

— Ti, kaj pa si prav za prav?

— Človek! je odgovoril Salakin skozi zobe.

Bilo je hudičevu mrzlo in Salakina je zeblo, da je kar trepetal. Snežilo je le prav malo, vlekel pa je oster veter. Dvakrat je skočil Salakin s sani in tekel ob konju v nadu, da se malo ogreje. Toda teči v mehkim, globokim snegu je bilo silno težko, kmalu se je utrudil in je zlezel nazaj na sani, kjer ga je potem še bolj zeblo. Vsakokrat, kadar je skočil s sani, je potegnil ogljar izpod kožuha kratko leseno ročko, na kateri je viseala na verigi utež. Salakin je dobro poznal tako orožje in čutil je, kako mu silem srd stiska goltanec.

— Človek je vsakdo! je dejal ogljar.

— Vprašal pa sem te, kaj si!

— Jaz? Nič! Človek brez doma, jaz... je odgovarjal Salakin in je zaklical prijatelju, ki je čepel na drugih saneh:

— Vanja, še živiš?

— Živim še, je odgovoril Vanjuška s težkim glasom.

— Te zelo zebe?

— Da...

— Samo pogledati je vaju treba, je brundal ogljar, pa že človek ve, da sta res uboga hudiča. Dva strgana capina... Kaj sta? Jasno je, da sta lenuha!

Salakin je čepel v dveh gubah in je stiskal zobe, da niso šklepetali.

Ozri se je nazaj in je viden skozi redke snežinke pusto, modrikasto planjavo. Kar mraz je šel od nje. Na planjavi ni bilo nič, na čemer bi se spočilo oko...

— Vidiš, mi Sjemakini smo trije bratje. Žgemo oglje in ga prodajamo v mestu v fabriko za špirit... da! Živimo zadovoljno in delamo. Imamo jesti, oblike, čevlje... vse, kar človek rabi, hvala Bogu! Kdor dela in ne lenari in se ne potepa, temu gre dobro... Moja starejša brata sta poročena... Jaz pa se oženim sedaj po praznikih... Tako je! Kdor zna delati, ta ima lahko življenje!

Dasiravno se je konj z vso silo upiral v komat, vendar je težko vlekel. Sani so se zibale in Salakin je odskakoval kakor oreh na dlan,

Dolgočasne, votle in težke oglarjeve besede so se vlegle na njegovu prsa kačkar težak kamen in mučno mu je bilo od tege govorjenja.

— Vanjuška, je zakričal.

— Kaj?

— Teci malo!

— Čemu? je vprašal Vanjuška komaj razločno.

— Pazi se, da ne zmrzneš!

— Ah, ne...

Ogljar je zastokal, potem se je zasmehal, obrsil si je nos z rokom in zopet pričel:

— Ti ljudje, ti ljudje! Kakšno življenje!

Mraz, lakoto... Je li to življenje za človeka! Dobro se mora živeti...

(Dalje prihodnjič.)

DRAMA IN GLASBA

Komedije in šale na ljubljanskem odru

Gledališko pismo.

Ljubljana, v marcu 1931.

Na ljubljanskem odru smo sledil letos doslej dve šali, iz lanske sezone pa so ponovili domača igra "Glavni dobritek" pisatelja in igralca Lipaha.

"Glavni dobritek" je prav ljubljanska šala, domače napisana komedija našega dobrega igralca in režiserja Lipaha. Pisatelj pusti, da zadene upokojeni profesor Brvar glavni dobritek in na mah obogat. Vse njegovo življenje in vsa njegova hiša se izpremeni radi te nenadne sreče, dozajdaj ljubljansko mireno in krotki upokojeni profesor Brvar postane ves prejen, njegovo razmerje do sorodnikov in znancov se izpremeni, dokler ne pride vest, da je bila pomoč in da Brvar ni zadel glavnega dobriteka. Vse njegova naščirje se izpremeni radi te nenadne sreče, dozajdaj ljubljansko mireno in krotki upokojeni profesor Brvar postane ves prejen, njegovo razmerje do sorodnikov in znancov se izpremeni, dokler ne pride vest, da je bila pomoč in da Brvar ni zadel glavnega dobriteka. Vse njegova naščirje se izpremeni radi te nenadne sreče, dozajdaj ljubljansko mireno in krotki upokojeni profesor Brvar postane ves prejen, njegovo razmerje do sorodnikov in znancov se izpremeni, dokler ne pride vest, da je bila pomoč in da Brvar ni zadel glavnega dobriteka. Vse njegova naščirje se izpremeni radi te nenadne sreče, dozajdaj ljubljansko mireno in krotki upokojeni profesor Brvar postane ves prejen, njegovo razmerje do sorodnikov in znancov se izpremeni, dokler ne pride vest, da je bila pomoč in da Brvar ni zadel glavnega dobriteka. Vse njegova naščirje se izpremeni radi te nenadne sreče, dozajdaj ljubljansko mireno in krotki upokojeni profesor Brvar postane ves prejen, njegovo razmerje do sorodnikov in znancov se izpremeni, dokler ne pride vest, da je bila pomoč in da Brvar ni zadel glavnega dobriteka. Vse njegova naščirje se izpremeni radi te nenadne sreče, dozajdaj ljubljansko mireno in krotki upokojeni profesor Brvar postane ves prejen, njegovo razmerje do sorodnikov in znancov se izpremeni, dokler ne pride vest, da je bila pomoč in da Brvar ni zadel glavnega dobriteka. Vse njegova naščirje se izpremeni radi te nenadne sreče, dozajdaj ljubljansko mireno in krotki upokojeni profesor Brvar postane ves prejen, njegovo razmerje do sorodnikov in znancov se izpremeni, dokler ne pride vest, da je bila pomoč in da Brvar ni zadel glavnega dobriteka. Vse njegova naščirje se izpremeni radi te nenadne sreče, dozajdaj ljubljansko mireno in krotki upokojeni profesor Brvar postane ves prejen, njegovo razmerje do sorodnikov in znancov se izpremeni, dokler ne pride vest, da je bila pomoč in da Brvar ni zadel glavnega dobriteka. Vse njegova naščirje se izpremeni radi te nenadne sreče, dozajdaj ljubljansko mireno in krotki upokojeni profesor Brvar postane ves prejen, njegovo razmerje do sorodnikov in znancov se izpremeni, dokler ne pride vest, da je bila pomoč in da Brvar ni zadel glavnega dobriteka. Vse njegova naščirje se izpremeni radi te nenadne sreče, dozajdaj ljubljansko mireno in krotki upokojeni profesor Brvar postane ves prejen, njegovo razmerje do sorodnikov in znancov se izpremeni, dokler ne pride vest, da je bila pomoč in da Brvar ni zadel glavnega dobriteka. Vse njegova naščirje se izpremeni radi te nenadne sreče, dozajdaj ljubljansko mireno in krotki upokojeni profesor Brvar postane ves prejen, njegovo razmerje do sorodnikov in znancov se izpremeni, dokler ne pride vest, da je bila pomoč in da Brvar ni zadel glavnega dobriteka. Vse njegova naščirje se izpremeni radi te nenadne sreče, dozajdaj ljubljansko mireno in krotki upokojeni profesor Brvar postane ves prejen, njegovo razmerje do sorodnikov in znancov se izpremeni, dokler ne pride vest, da je bila pomoč in da Brvar ni zadel glavnega dobriteka. Vse njegova naščirje se izpremeni radi te nenadne sreče, dozajdaj ljubljansko mireno in krotki upokojeni profesor Brvar postane ves prejen, njegovo razmerje do sorodnikov in znancov se izpremeni, dokler ne pride vest, da je bila pomoč in da Brvar ni zadel glavnega dobriteka. Vse njegova naščirje se izpremeni radi te nenadne sreče, dozajdaj ljubljansko mireno in krotki upokojeni profesor Brvar postane ves prejen, njegovo razmerje do sorodnikov in znancov se izpremeni, dokler ne pride vest, da je bila pomoč in da Brvar ni zadel glavnega dobriteka. Vse njegova naščirje se izpremeni radi te nenadne sreče, dozajdaj ljubljansko mireno in krotki upokojeni profesor Brvar postane ves prejen, njegovo razmerje do sorodnikov in znancov se izpremeni, dokler ne pride vest, da je bila pomoč in da Brvar ni zadel glavnega dobriteka. Vse njegova naščirje se izpremeni radi te nenadne sreče, dozajdaj ljubljansko mireno in krotki upokojeni profesor Brvar postane ves prejen, njegovo razmerje do sorodnikov in znancov se izpremeni, dokler ne pride vest, da je bila pomoč in da Brvar ni zadel glavnega dobriteka. Vse njegova naščirje se izpremeni radi te nenadne sreče, dozajdaj ljubljansko mireno in krotki upokojeni profesor Brvar postane ves prejen, njegovo razmerje do sorodnikov in znancov se izpremeni, dokler ne pride vest, da je bila pomoč in da Brvar ni zadel glavnega dobriteka. Vse njegova naščirje se izpremeni radi te nenadne sreče, dozajdaj ljubljansko mireno in krotki upokojeni profesor Brvar postane ves prejen, njegovo razmerje do sorodnikov in znancov se izpremeni, dokler ne pride vest, da je bila

Adam Milkovič:

SUŽNJI KRVI

ROMAN ČUVSTEV IN NAGONOV ČLOVEKA

Vse pravice do ponatisa

iz Proletarca pridružuje avtor.

(Nadaljevanje.)

"Če dan se lepše vidi," je zatrjevala gospa Hedy. Leander Duray je prenehal dihati. S trdno voljo se tudi to doseže za nečaj časa. Zaril se je v kot in se napravil mrtvega.

"Aha," je rekla Charlotte, "tudi ključavnice so posebne, hi-hi . . . niti odprieti ne znam."

"Charlotte!" jo je v usodnem trenutku pribegnila Hedy in jo s silo posadila na stol. "Evo, nekaj novega!" je potem rekla in skočila h klavirju.

"Veruj mi," se je že v naslednjem hipu dvignila Charlotte, "danes nisem prav nič sprejemljiva za glasbo."

"Samo en bisersek," jo je tolazila gospa Hedy, "samo en bisersek iz operete Cloclo..."

"Torej zaigrat!" se je udala Charlotte, ki je bila ta dan izredno slabo razpoložena. Molče je stala ob zavesi in premišljevala. Ali naj se ji izda? Ali naj ji v obraz pove, da je čula pred nekaj minutami glas svojega moža v tej sobi? Da je čula, kako so se hiroma zaprla vrata omare? Ali naj ji odpre skrivne duri in ji razkrije vse, kar je dozna-la od ljudi?

Ko je gospa Hedy doigrala, se je veselo zavrtela. "Kako ti ugaja?"

"Zelo lepo," se je naklonila v zahvalo Charlotte, "kako zabavno je pri tebi!"

"Ti pa si tako bleda!" se je prestrašila gospa Hedy, "si bolna?"

"Nič mi ni prav."

"Svetujem ti, da si previdna. V naši ulici se je razpasila neznanja bolezni . . . Lezi v postelji Charlotte!"

"Sama sem," je menila priateljica, "brez njega mi je še težje."

"E," je zategnila Hedy, "povrne se."

"Uspa?"

"Tudi jaz moram biti sama," je preslišala Hedy. Charlotte je umolknila. Ta hip bi ji najraje pljunila v hinavski obraz. To-liko zahrbitnost! Kdo bi si mislil! Govorimo raje o čem drugem, se je ozrla po sobi. "Čuj, moje omare so nižje od tvojih," je trdila in premerila z očmi višino. "Da, takole za ped so nižje."

"Tako?" se je tjavendan začudila Hedy. "Kje si naročila vso to novost?"

"Da ti povem," je priznala Hedy, "to je uredil vse on; pač spada v njegov posel."

"Imaš omare predeljene?" je držala ključ v vrati, ki ga je bila Hedy pozabila iz taknit.

"Oprosti," je pristopila Hedy, "Doroteja danes ni niti uredila v njih, pa ni, da bi ti razkazovala — vse je razmetano."

"Tako?" se je s smehom začudila Charlotte, "jaz pa hočem kljub vsemu videti, kaj je razmetano v omari," je odločno odvrnila Charlotte nato in s krepkim sunkom zavrtela ključ, ter odprla . . . V omari se je nekaj zazbalo. Molk . . .

"Leander!" je kriknila hip kesneje in se zgrudila. Gospa Hedy je obstala sredi sobe kakor kip sramote, iz omare sta žarelka dva črna oglja . . .

Gospod Mover Majolly se je tisti dan zmanjšal skozi okno — potnik se ni hotel vrneti, še manje vranec, ki ga je bil tako hitro ponesel iz trga. Kaj, če je nasedel sleparju? si je mislil Mover. Morda ni slepar, morda je postal žrtve? Bog zna kak zločinec je tisti njen ljubimec! Tako premišljajoč je sklenil, da pusti svoj naslov gostilničarki, med tem pa se odpravi tudi sam v tisto smer, kamor je bil odjezdil pretkani potnik.

"Ali je že kdaj prenočeval tisti človek pri vasa?" je pred odhodom vprašal debelo gostilničarko, ki si je ravno z vilicami čistila zobe.

"Ne, gospod," je odmajala z glavo in vrila vilice med osnaženo jedilno orodje.

"Ako pride še kedaj, dajte mu tale naslov, če pa neprive, ga dajte zapreti," je slabno pomislil Mover.

"Ze prav," je prikimala ona.

"Vrag mi je ukral konja," je pristavil on in si popravil jahalne hlače.

"Cudnici ljudje!" je odkimala ona. "Dobro, vtaknili ga bomo v luknjo, le oglasite se še kaj."

Gospod Mover je brez besede pomolil ženski listič, se obrnil in odšel.

"Vrag naj me vzame," je zaškripal na pragu z zobmi, "če še kdaj pomolim nos v to ciganško vas."

Sklénil je, da se vrne čimprej domov. Hedy se gotovo dolgočasi! Sirota! Ko bi vedela, kako smo je iztaknil! "Nu, da," je zagodrnjal, "prodal sem ga, bom rekel, "dobri konj se lahko proda."

Tri dni kesneje, bilo je šestega oktobra, je bil pust, z megle prenasičen dan. Gospa Hedy je ravno udarjala po tipkah, ko je vstopil v sobo njen soprog.

"Dragec," je zagostolela ona, "pravkar sem mislila nate! Oho! Jahalne hlače! No, no," je skakljala okrog njega, "kdo bi si mislil, da se ti bodo tako podale!"

Še preden je prišel do besede, je Hedy storpila k mizi. "Denar pa kar tu na mizo zlo-

ži, dragec," je rekla, "za deset tisočakov bo že prostora; nu, čakaj, še tole naj gre proč," je prestavila vazo s svežimi cvetlicami, ki jih ji je malo preje po slugi posal Leander Duray.

Gospod Mover je presenečen stal sredi sobe in ni vedel, ne kako, ne kaj mu je storiti.

"In konja?" je med pospravljanjem vprašala gospa Hedy. "Kam si ga posal k počitku?"

"Hedy!" je odstopil Mover, "torej tudi ti?"

Ko sta na večer sedela v sobi, se je Hedy približala k njemu. "Dragec, vedela sem že vnaprej, da bo twoj trud Sisifovo delo. Zatem ni taka kupčija. Ti si vajen prekupčevati z mrtvimi blagom, ki obstane, kamor ga postaviš. Živo blago pa leze in leze, ako celo ne skače . . ."

Mover je stisnil glavo med dlani. Toliko truda, za plačilo pa tak sprejem od svoje žene! Ali naj sedaj prebavija iz dneva v dan neljube očitke neuspeha? Kaj res ni več pomoci? Ali naj naskoči znova? Brez konja? Ob teh spominih ga je zamrazilo. Hotel se je dvigniti, stopiti na policijski urad in naznaniti, da mu je nekdo ukradel konja, pa se je še tisti hip premislil; zakaj s tem korakom bi obesil vse skup na boben, ki bi razbobil neljubo novico vsemu mestu. Osramotil bi se pred priatelji in priateljicami, posebej pa še pri svoji soprigi, ki bi našla nov studenec, iz katerega bi črpala vodo za nove očitke.

"Deset tisočakov je veliko denarja," je dvignil glavo.

"Nu, nu," se je nasmehnila Hedy, "blagoristem, kateremu so namenjeni." Potem je stopila v klavirju in je zapela. Soprog je obseidel na otomani in stisnil ustni.

Da se odpočije je sklenil Mover ostati nekaj dni doma. V tem času ga je obiskalo mnogo znancev in priateljev.

Med njimi je bil tudi Leander Duray, ki je vesel stisnil priatelju desnicu.

"Kako ti je izpadla kupčija?"

"Nu, hvala," je nerad odvrnil Mover. "Casih se zgodi, da držiš srečo v rokah, pa jo vržeš proč; časih, nu, saj veš, pa zgrabiš smolo, mesto, da bi se je otresel, še bolj leze vate."

"Ne obupavaj, priatelj," ga je izpodbudil Leander in ošnil sladko Hedy, ki si je pravkar načigala cigareto.

"Da bi obupaval?" Ha-ha, povedal sem le svoje mnenje. Kupčija je često predpustna maska. Na zunaj je lepa, ko jo osvojiš in strgaš raz njo cunje — stoji pred teboj spak; ali pa obratno," je dodal in se nemirno prestopil.

"Toda, dragec," se je nasmejala ona, "ti nisi viden ne lepe, ne grde maske?"

"Razumem," je pritrdiril Mover, "in pravato, ker razumem, bodi overjena, da ti v kratkem pogleda v oči kak — spak . . ." V tem mu je legla na srce težka slutnja. Zdeleno mu je, da za njegovim hrbotom ni vse v redu. Kadarkoli se je med hojo okrenil, so bile Hedy oči v njegovem priatelju in nekoč se mu je celo zazdelo, da čuje šepet za seboj.

"Vem za sijajno kupčijo," je povzel po trenutnem molku Leander. "Deset tisoč frankov lahko vtakneš v žep."

"Dajle!"

"Kaj nisi čital?"

"Ne zanima me," se je hotel izmuzniti Mover.

"Kako bi te ne zanimalo," je prijel za besedo Leander, "meni se zdi, da zanimanje za kako stvar, ki je stata človeka za težke tisočake ne mine kar takole čez noč . . ."

"Ne razumem te," se je pretvarjal Mover, potem pa zaprosil Hedy, da bi poslala Dorotheje po večerni časopis.

"Molči za boga!" je skočil nato preden. "Vse vem. Ne izdajaj nesrečne preteklosti!"

Trenotek kesneje se je Hedy vrnila.

"Plesalko?" je odpril oči Mover. "Tega nisem vedel."

"Da, da," je popravljal Leander, "seveda, ti je ne poznaš dobro. Videl si jo pa gotovo že. Nu v Maksimu . . ."

"Aha," se je s silo začudil Mover. "Tista, čakaj, kako se ji pravi . . ."

"Madalena . . ." mu je pomagal Leander.

"Da, da, da . . ." je pritrdiril Mover, "sedaj se spominjam. Vraga! Koliko pravš?"

"Deset tisoč!"

"Tudi deset tisoč? Ni mogoče! Kdaj si čital to?"

"Lepa ženska mora biti," je posegla Hedy, "ko so toliko razpisali zanjo." Potem je pogledala Moverja, ki pa ni našel odgovora. "Ali ne?" je še dodala. Mover se je prestavil in se zagledal skozi okno. Tu mora biti nekaj! Nekdo ga je izdal in sedaj to igračanje z njim. Nastavljam mu past! Kako naj se ji ogne? Zdajci je opazil v steklu svojega soproga, kako se je nagnila k prijatelju in mu pošepetal . . . Moj Bog! ga je spretelelo. Njegova slutnja so se tisti hip podvojile. Je to mogoče? Mar ga le varajoči oči? V par trenotkih je sklenil, da jima tudi on nastavi past. Ujeti ju hoče! Tako bo najbolje! Potem se je počasi okrenil.

(Dalje prihodnjič.)

Gospod Mover je brez besede pomolil ženski listič, se obrnil in odšel.

"Vrag mi je ukradel konja," je pristavil on in si popravil jahalne hlače.

"Cudnici ljudje!" je odkimala ona. "Dobro, vtaknili ga bomo v luknjo, le oglasite se še kaj."

Gospod Mover je brez besede pomolil ženski listič, se obrnil in odšel.

"Vrag naj me vzame," je zaškripal na pragu z zobmi, "če še kdaj pomolim nos v to ciganško vas."

Sklénil je, da se vrne čimprej domov. Hedy se gotovo dolgočasi! Sirota! Ko bi vedela, kako smo je iztaknil! "Nu, da," je zagodrnjal, "prodal sem ga, bom rekel, "dobri konj se lahko proda."

Tri dni kesneje, bilo je šestega oktobra, je bil pust, z megle prenasičen dan. Gospa Hedy je ravno udarjala po tipkah, ko je vstopil v sobo njen soprog.

"Dragec," je zagostolela ona, "pravkar sem mislila nate! Oho! Jahalne hlače! No, no," je skakljala okrog njega, "kdo bi si mislil, da se ti bodo tako podale!"

Še preden je prišel do besede, je Hedy storpila k mizi. "Denar pa kar tu na mizo zlo-

RESNIM IN PAMETNIM V PRESOJO IN ZABAVO

Čudovita svoboda zmešnjav

(Nadaljevanje.)

V Chicagu so ljudje zelo nervozni. To je posledica strahu, da jih kaj ne povozi, ali da jih ne zadene krogli, ki jih spuščajo roparji in razni raketirji, ali pa da jim pada kaj težkega na glavo. Vrhutek je že vse polno šuma, ki vzruja žive. Vzruja zmešnjosti se mnogi prebivalci tega modernega Babilona dobro kontrolirajo in se trudijo, da ne poslabšavajo sebi in drugim že itak neprijetno življenje. Namiguje, da je še več takih računov, toda prizadeti jih ne predložijo podrobno definiranih, nego v "pričilni skupni vsoti". Predlaga, naj se ravnajo po njemu in naj smatrajo njegov način računa za vzor. Kot dober bivši član jednotne se bi moral v tistih nujnih situacijah slediti "pričilnim skupnim vsotim".

Andrej je zelo hud na urednika Proletarca, ker je objavil račune Kobalove "zdrževalne" ture. Namiguje, da je še več takih računov, toda prizadeti jih ne predložijo podrobno definiranih, nego v "pričilni skupni vsoti". Predlaga, naj se ravnajo po njemu in naj smatrajo njegov način računa za vzor. Kot dober bivši član jednotne se bi moral v tistih nujnih situacijah slediti "pričilnim skupnim vsotim".

Andrej je zelo hud na urednika Proletarca, ker je objavil račune Kobalove "zdrževalne" ture. Namiguje, da je še več takih računov, toda prizadeti jih ne predložijo podrobno definiranih, nego v "pričilni skupni vsoti". Predlaga, naj se ravnajo po njemu in naj smatrajo njegov način računa za vzor. Kot dober bivši član jednotne se bi moral v tistih nujnih situacijah slediti "pričilnim skupnim vsotim".

Andrej je zelo hud na urednika Proletarca, ker je objavil račune Kobalove "zdrževalne" ture. Namiguje, da je še več takih računov, toda prizadeti jih ne predložijo podrobno definiranih, nego v "pričilni skupni vsoti". Predlaga, naj se ravnajo po njemu in naj smatrajo njegov način računa za vzor. Kot dober bivši član jednotne se bi moral v tistih nujnih situacijah slediti "pričilnim skupnim vsotim".

Andrej je zelo hud na urednika Proletarca, ker je objavil račune Kobalove "zdrževalne" ture. Namiguje, da je še več takih računov, toda prizadeti jih ne predložijo podrobno definiranih, nego v "pričilni skupni vsoti". Predlaga, naj se ravnajo po njemu in naj smatrajo njegov način računa za vzor. Kot dober bivši član jednotne se bi moral v tistih nujnih situacijah slediti "pričilnim skupnim vsotim".

Andrej je zelo hud na urednika Proletarca, ker je objavil račune Kobalove "zdrževalne" ture. Namiguje, da je še več takih računov, toda prizadeti jih ne predložijo podrobno definiranih, nego v "pričilni skupni vsoti". Predl

Uspešna dramska prireditev detroitskih klubov

Detroit, Mich. — V nedeljo 15. marca sta tukajšnja soc. kluba zelo uspešno uprizorila Jakob Dolinarjeve "Cigane" s petjem v treh dejanjih. Moralni in gmotni uspeh je bil klub občutnim stroškom dober. — Vstopnic se je prodalo 352. Ako upoštevamo industrijsko depresijo, moramo biti z rezultatom zadovoljni.

Predvsem se moramo zahvaliti našim vrhlim članom in simpatičarjem, ki so šli z navdušenjem na delo in razpečali v predprodaji 250 vstopnic.

Dalje moramo pohvaliti njih disciplino pri napornih vajah, kajih posledica je bila zelo učinkovita predstava. Ne smo pozabili dirigenta J. Berlizza, ki je s svojim orkestrom precizno spremjal glasbeno točko. Igra je režiral F. Češen.

Ocene predstave pustim drugim, omejiti se hočem le na splošen vtis lajika. Igralec in igralki navajam v sledetem z imeni, kakršne so imeli v vlogah. Hodni nadzornik je svojo vlogo rešil povoljno, le sem pa tja je bil malo pomanjkljiv v kretanjih. Hodnik je bil za prvi nastop zelo dober, nekoliko preglavice mu dela še vokalizacija. Radoslav je imel zelo težko vlogo, toda dobro jo je absolviral v splošno zadovoljnost.

Brank je s svojim humorjem ustvaril med avdijenco veselo razpoloženje, toda v kpletetu je ušel s tira.

Zelo prijetno nas je iznenadil odvetnik dr. Veselko. Upamo, da bomo igralca, ki je imel vlogo, še videli na odrnu.

Ugajala nam je tudi gostilničarka ga. Puc, le včasi je bila nekolič pretiha. Njeni hči Anica je bila tudi sedaj v svojem elementu — polna življene in spretne v interpretaciji. Nov talent je pokazala v klasičnem plesu. Natakarica Rezika je bila zelo pridina in kadar potrebno, tudi huda. Cvetan, član slovenske drame, je imel kar tri vloge, katere je vse častno rešil. Njegova žena Cvetana je izborna odrska moč. Odlikuje se zlasti po svoji naravnici kreaciji in izražanju. Tudi njun sinko ima amisel za dramsko umetnost. Černe v njuni družbi je bil zadovoljiv.

Kaj pa cigani? Po pravici povedano, prekosili so sami sebe. Juro je iztisnil iz svoje vloge več kot smo pričakovali. Nekrešljiva je bila pa Katarina. Za slične vloge je kot ustvarjena.

Marija je bila kipeča kot Kleopatra in tudi peti zna. Daniel je zelo ugajal; obvlada

Na sliki sta ladji, ki sta posest federalnih obrežnih straž v službi za uveljavljanje prohibicije. Silen vihar ju je blizu Bostonia, Mass., vrgel na suho. Ko je prišla prva ladjda v nevarnost, je pozvala na pomoč drugo. Oba je zadela enaka usoda.

techniko in ima pravi igralski talent. Dr. Pacek je igral primerno, lahko pa bi bil boljši, ker je imel zelo hvaležno vlogo. Pisar je bi na mestu. Orožnik je imel zelo dober nastop — je pač že vajen te službe. Zelo učinkovito so nastopili mladi vojaki. Občinstvo jim je burno aplaviralo. Ciganska sirotka je avdijenci zelo ugajala, kakor tudi kupleti med odmorom. Igra sicer nima socialnih temencov, vendar vsebuje zdravo satirično jedro in izboren humor. Za spremembu vpliva na živce kot pomladansko sonce. Je živahnina dramatična, a pestri kostumi in krasno petje jo dvignejo nad vsakdanjost.

Upamo, da bodo naši dilettanti znali ceniti hvaležnost občinstva in še nadalje gojili lepo dramsko umetnost. Delavske razmere se niso še nič spremenile v Detroitu. Občljube za povrnitev boljših časov so ostale le obljube, tako da imamo dosti časa za različne prireditve, katerih pa nam ne manjka.

Dne 18. aprila priredijo klub debato: Socializem in komunizem, v Slovenskem delavskem domu na 437 S. Artillery ave. ob 7:30 zvečer. Vabljenje je vse občinstvo, da se počutno občljubi. Po debati prosta zabava in ples. Vstopnina prosta.

Pevski zbor "Svoboda" priredi opereto "Darinka" v nedeljo 26. aprila. Sodeluje plevski zbor "Zarja" iz Cleveland, odsek kluba št. 27. Pride 40 pevcev in več drugih posnetkov iz Cleveland, zatorej ne pozabite 26. aprila.

Meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje. Jugoslovani, ne pozabite 6

aprila, da gremo na volišče in volimo proti smrtni kazni. Reakcionarna legislatura je predložila to vprašanje volilcem.

Ako bi bila predloga odobrena, bi to pomenilo še večje ubiranje revnih delavcev. — Peter Benedict.

Olimpijada v Los Angelesu ter Mooney in Billings

Prihodnje leto se bodo vršile olimpijske igre v Los Angelesu, na katere so, kot običajno, povabljene tudi razne delavske telovadne in sportne organizacije po svetu. Eksekutiva ameriške soc. stranke je naslovila evropske delavske telovadne in sportne organizacije apel, da naj sporeče governerji California, da se jim bo težko odzvati radi tega, ker drži državo California delavska borbite Mooneyja in Billingsa krivno v jecti. Ce se udeleže, bodo pokazali z žalnimi trakovi ali kako drugo demonstracijo, da obsojajo "justico" v Californiji, katera ju je obsodila ne da bi jima zločin, radi katerega ju je poginala v ječo, resnično dokazala.

Delavci, vsi na volišče!
Dolžnost vsakega delavca v Chicagu je, da v torek 7. aprila odda svoj glas kandidatom socialistične stranke in s tem za svoje pravice.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Collinwood, O. — Zaželjene reklamacije pošlje tajnik Prosvetne matice.

Več dopisov je radi znanega vzroka izostalo. Prirejo na vrsto v naslednji številki.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

Jugoslovani, ne pozabite 6

meseca maja priredi angleško poslušajoči odsek: kluba št. 114 shod, na katerega je po vabljenju Anna P. Krasna. Več o tem bo poročano pozneje.

PROLETARIAC

NO. 1229.

Published Weekly at \$1.00 per copy.

CHICAGO, ILL., APRIL 2, 1931

Telephone: Rockwell 2864.

VOL. XXVI.

HOOVER'S OVERSEER

It is a peculiar fact that the individual in this country who climbs over the backs of a lower class into the heaven of the upper classes often becomes more reactionary than many born into the upper range of society. The former slave owners generally obtained their overseers from the poor whites and these plantation bosses were often restrained from too brutal whippings of slaves by written instructions of the owners. Vulgarians like Henry Ford become slave drivers in their attitude towards organizations of labor. We have also observed men from the ranks of labor elevated to some public office by appointment who have become bootlickers of reactionary classes.

Secretary of Labor Doak owes his job to President Hoover. Doak is supposed to represent labor. For years he was identified with the railroad brotherhoods but if he had lived in the days of the old slaveocracy he would have qualified as a plantation overseer. Had he received instruction from the master regarding punishment of the bondsmen under his charge we have every reason to believe he would have violated them when the master was absent.

His recent reply to a question regarding illegal raids of immigrant workers indicates his point of view. Asked if some complaints against the methods of his agents were not due to references to the United States having been regarded as an asylum for political refugees, he is reported as having said, "Yes, and we've been reaping the harvest ever since."

This from a "labor" man is revolting. We prefer the slave owner born to his task to the obscure underling who gets into the service of reaction and willingly does its work.—

The New Leader.

KANSAS AND MICHIGAN

Governor Harry H. Woodring of Kansas deserves credit for having vetoed the capital punishment bill which was passed by the legislature of that state. The bill provided for death in the electric chair for the crime of first degree murder and also for the crime of robbery with firearms.

Of course, the crimes of first degree murder and robbery with firearms are horrible, but they can't be stopped by enacting a capital punishment law. In England they used to have the death penalty for all sorts of offenses. Pickpockets were hanged, and pockets were picked in the crowd watching the hanging, so futile was the law.

In Michigan, two years ago, the legislature passed a capital punishment bill and Governor Green had the courage to veto it. But this year they have a referendum on a capital punishment bill and there is no telling how the people will vote. We hope they will consider that the most murders occur in states that have the death penalty. It would be a shame to have our sister state go back to legal murder after once having abandoned it.

Readers, in Michigan or elsewhere, who want to get literature on this subject, can write to the League to Abolish Capital Punishment, 104 Fifth Avenue, New York City. Warden Lewis E. Lawes of Sing Sing is president of the league; or he was, and we suppose he is yet. He knows by long experience with prisoners that the death penalty is no good.—Milwaukee Leader.

TRAFFIC SAFETY

"Have you killed your man?" The foregoing arresting caption over an editorial in The Oregon Farmer refers not to the crime wave that is sweeping the country but to the lengthening motor vehicle casualty list. Statistics indicate that out of every 33 motor vehicles registered in the United States in 1929, one injured somebody in the course of the year; out of every 1,200 motor vehicles driven, one killed somebody in 1929. From these figures the Oregon exchange deduces that if the average man drives a motor vehicle for 33 years of his life, he will injure two persons; if 100 average men drive some kind of a car 12 years of their lifetime, one of them will kill somebody.

That is why The Oregon Farmer inquires: "Have you killed your man?" The gravity of the situation is reflected in the query. Surely it behoves all of us to drive more carefully and to show greater regard for the rights of other drivers, in order that the law of averages may not overtake us. Neither the role of killer nor that of victim holds any appeal.

—The Times, Roanoke, Va.

Something wrong with the intellectual police of capitalism. Not one has stepped forward with the charge that Socialism is responsible for the diseases of capitalism.

SEARCHLIGHT

By Donald J. Lotrich

Chicago will go to the polls next Tuesday and receive a ballot on which will also appear the Socialist ticket. The court ruled in our party's favor last Monday. The Election Board on recommendation of "Demos" and "Reps" threw Socialist and other minority parties candidates off the ballots. Our party promptly went to the court. The result is that voters in Chicago will have an opportunity to declare themselves for a party which really fights for their interests. Remember your candidate next Tuesday on the Socialist ticket.

Last Wednesday, we had our colored orator Frank Crosswaith with us. He spoke on "Unemployment" before a fair attendance at the SNPJ Hall. Step by step he outlined the march of the machine and boldly flayed the administration for lack of support of the jobless. "The rich get all the cream," he said, "and even the convicts and prisoners are supplied with the necessities of life. But not so for the jobless." His contention was that the government could just as easily, in fact more easily, help its law abiding jobless inhabitants as it does its prisoners. His address lasted nearly an hour and though it was late in the night the audience was so moved by his fluent language and his specific citations that none left until Crosswaith concluded. We recommend that other clubs and locals procure his services.

Our Socialist club held its regular meeting last Friday night. The feasibility of the club's quarters was again thoroughly discussed and a conclusion reached which should prove beneficial. Several places are being investigated. The purchase of such premises would awaken the comrades to greater activity and that should mean greater progress.

The young folks and especially the contributors to our page must not expect that we will completely socialize the country now that they have become affiliated. When one of the young folks inquired how long it would be before the Socialists would get into power to make the changes, we could see that our answer was none too pleasantly received. It is a matter of time. How soon can we educate the masses to our program. There are Socialists who have been building this movement for decades, and they are still in the front ranks. It is terribly hard to make some people understand. Others grasp the theory much quicker. We don't need many more

We must comment on the effective work of our Comrades in Detroit. Good meetings are held by these boys and girls, and socials, dances, and plays are frequent. That's life, which brings new members and contentment to our efficient workers. They must be complimented for their activities. May other branches follow Detroit.

On Monday April 6, the people in the state of Michigan will vote whether or not the Capital Punishment bill shall become a law. We cannot and do not intend to dictate to the people of how they should vote, but strongly recommend that this bill should not pass. Many good reasons can be given why it should not become a law.

Mr. Brucker, the newly elected Governor of Michigan stated that "The death penalty is the strongest preventive of crime". If so, can the Governor explain why in the state of Georgia where a capital punishment law is in effect has the highest murder rate, while in Wisconsin which has no such laws has the lowest rate in the United States?

Leopold and Loeb of Chicago actually confessed and bragged about their killing of Bobby Franks, and yet they were not executed as the state laws of Illinois call for. This act alone is plenty proof that the death penalty does not concern the rich people.

If it is a preventive of crime, can the Governor explain why the murders are increasing in the following states: Illinois, Pennsylvania, California and New York where the capital punishment law is in effect? New York alone had nine slayings in 24 hours on March 24. Has there ever been a rich murderer executed in any state in the Union?

Our answer is NO. It is always the poor and helpless, who have no funds and are therefore not able to finance their defense, that are made the victims of this law. The rich take care of themselves splendidly.

Branches No. 114 and 115 JSF. have with its English Division gone on record as strictly against capital punishment in the state of Michigan. Furthermore it is important that if you are not registered yet, do so at once in the city hall. Then go to the polls on Monday April 6, and voice your own opinion on the ballot.

Herman Rugel, Detroit, Mich.

years of the present conditions before the people will begin to think, and their funds and supplies run low. So just be prepared to work alongside of your comrades and think not of the day, but of the work that lies before us.

Mass unemployment demonstrations have been successfully carried out by our New York City and Milwaukee Comrades. Of course they have strong Socialist organizations which makes it easy for them. Chicago and Cook County Socialists are holding a monstrous May Day celebration. Let us make this an unemployment demonstration as well. Chicago's workers somehow cannot awaken to the fact that they must organize for their demands. But even here the field is broken and one good showing will annex many of them.

The trial of Leo Brothers notorious gangster and gunman is being held these days and the court room is jammed at each session. This man Brothers has been accused of shooting and fatally wounding Alfred Lingle the Chicago Tribune's underworld correspondent. Testimony given thus far, has made many a Chicagoan believe that the accused man is guilty and the newspaper emphasize the importance of the trial.

Our club's chorus will hold its spring concert on Sunday, April 26, at the SNPJ Hall. A diversified program climaxed by an English, one act, operetta is being prepared. — And for May Day, due to advance rental of hall, our club will hold its annual May First celebration. It is well to keep this in mind.

We are overjoyed again to learn of the success our Socialist candidates have had in the Milwaukee primaries. For the School Board out of the first six places, five of them were Socialist. It again proves the value of organization. These boys have a clear issue before them and Milwaukee must go to the polls next Tuesday again and elect all five of the school board. They can easily do it.

We must comment on the effective work of our Comrades in Detroit. Good meetings are held by these boys and girls, and socials, dances, and plays are frequent. That's life, which brings new members and contentment to our efficient workers. They must be complimented for their activities. May other branches follow Detroit.

The campaign committee is composed of John Krebel, Sidney Yellen, Max Epstein, Jones, Lew Zerlin, and Bob

WHY I AM CONTRIBUTING TO THE SOCIALISM FORWARD DRIVE

By Fred D. Warren

Two plus two equals four.

This statement is so obvious that no one questions it today.

Yet there was a time in the childhood days of the race when this simple problem in mathematics was an unsolved mystery.

Labor plus nature's resources equals happiness and plenty.

This statement is as true as the first one—but as yet man has not accepted it.

It is the confident hope that this simple problem in social economics will soon be accepted by all men that prompts me to make my modest contribution to the Socialism Forward Drive.

May the goal of \$50,000 be reached quickly. These dollars are sorely needed for National, state, and local work.

Cleveland Socialists Name Strong Slate in City Poll

At a highly enthusiastic city convention of the Socialist Party of Cleveland, held Monday, March 16, four candidates for City Council were nominated, a campaign committee of six was elected, and a platform committee of five chosen. A large part of the convention was composed of Yipsels, who instilled a strong fighting spirit into the older comrades.

Socialist candidates for city council are as follows: 1st district, John G. Willert; 2nd district, Joseph Martinek; 3rd district, Joseph Siskovich; 4th district, Max R. Wohl. Since Cleveland elections are conducted under the proportional representation plan, the convention decided to nominate only one candidate in each district, so as not to divide our vote. Willert and Martinek have very good chances to be elected. Wohl is a member of the Young People's Socialist League.

The campaign committee is composed of John Krebel, Sidney Yellen, Max Epstein, Jones, Lew Zerlin, and Bob Parker. The committee has already begun formulating plans to make the coming campaign the strongest in the history of the Cleveland movement. The platform committee is composed of Joseph Manlet, chairman, Bob Garvin, Ben Parker, and Meyer Weintraub.

Parker.

Lawyer: "For a nominal fee, I'll enter divorce proceedings against your husband at once."

Lady Client: "What do you consider a nominal fee?"
Lawyer: "Five hundred dollars."
Lady Client: "Never mind, I'll have him shot."

CHEAPER

Lawyer: "For a nominal fee, I'll enter divorce proceedings against your husband at once."

Lady Client: "What do you consider a nominal fee?"
Lawyer: "Five hundred dollars."
Lady Client: "Never mind, I'll have him shot."

MORE ENGLISH ARTICLES ON PAGE 7.

CONSEQUENCES OF CORRUPT POLITICS

IF WE HAD THAT MONEY

The net cost of the World war to the United States, according to the treasury department, was \$37,873,908,499. Of course that, being net figures, does not tell half the tale; no, not a third of it. The indirect losses were doubtless even greater than the direct expenditures. And the nation is spending billions right along which may properly be charged up to the war.

But, taking the net figures alone, what couldn't be done with thirty-seven billions of dollars these days? Suppose we had that money to stop unemployment and set the wheels going again. Does anyone know of any good that came out of the war?

CONGRESS SPURNS THE UNEMPLOYED

Congress adjourned without doing anything for the unemployed.

England has just voted another \$100,000,000 for the unemployed.

The United States has more unemployed than England. It has more in number and more proportionately.

England has unemployed insurance.

The United States has none.

England recognizes the obligation of society to care for the unemployed while they are denied jobs.

The United States leaves them to the more or less tender mercies of private charity.

And don't forget that there is another great difference between England and the United States.

England has a great Labor Party, and it is partly in power—that is it has a minority government and can do part of the things it wants to do but by no means all of them.

The United States has a rich men's party in power, ably seconded by another rich men's party that wants to be in power.

The difference between England and the United States in this respect is due to the fact that nearly half of the voters of England voted for Labor Party candidates, whereas only an insignificant fraction of the voters in this country did so. The great majority of the voters here voted the Republican and Democratic tickets. The conditions they are now suffering from are the natural result of that piece of willful stupidity.—Milwaukee Leader.

THE ONE WAY OUT

Regulation, says Senator Norris, has failed because the regulators are regulated by the power trust. The senator favors public ownership of power utilities. He has made a long fight for public ownership and operation of the Muscle Shoals plant.

Regulation is a fizzle because private ownership of public utilities is fundamentally unsound.

It is "economically unsound", to use the pet phrase with which the standpatters try to damn every forward move. It is also morally unsound and psychologically unsound. Men usually look out for their own interests. Men who enjoy the private ownership of public utilities find that their own financial interests are antagonistic to those of the public—and they look after their own. They have the advantage of being on the inside, of having a closely-knit organization, of having plenty of money to hire experts, of having access to all the figures.

The public is at a great disadvantage in going up against such a combination.

There is no way—for the public—except to banish private ownership of public utilities and take the utilities over and run them for the benefit of all. There will then be no antagonistic financial interests. It will be to the interest of managers of the utilities—hired by the public—to operate them in the manner best suited to the public convenience.

In saying this we have said nothing new, but it will have to be repeated so long as there are citizens who imagine that private ownership can be harmonized with the public welfare. It can't.

Milwaukee Leader.

WISCONSIN

All Socialist candidates were assured a place on the Milwaukee election ballot as a result of a preferential primary held March 17. For the first time in many years, Socialist control of the school board is practically assured. In the primary, party candidates won the first three and the fifth and sixth places for their candidates. Five members will be elected from the ten who qualified.

William Swoboda, Socialist candidate for mayor of Racine, polled the largest number of votes ever received by a party candidate in that city, winning majorities in two wards.

Frank Crosswaith has just finished a four-day organization campaign in Milwaukee which has added a large number of new comrades and resulted in much favorable publicity for the party.

WHAT THEY SAY WHEN THEY DIE

What do great men say on their deathbeds? Are they solemn, or afraid, or indifferent? The Golden Book Magazine presents this testimony:

"I feel the growing over me."—Keats.
"I am afraid to go home in the dark."—O. Henry.
"I leave this world without a regret."—Thoreau.
"I am not in the least afraid to die."—Darwin.

"I suppose I am now becoming a god."—The Emperor Vespasian.

"Alas, I am dying beyond my means."—Oscar Wilde.

"Now comes the mystery."—Henry Ward Beecher.

"Draw the curtain, the comedy is ended."—Rabelais.

No wonder laymen don't understand banking. No other business could bust without showing symptoms and auditor would recognize.